

JAKARTA

CÓ CHI LẠ KHÔNG ANH?

Có di phố Tàu mới biết là tết đến, vì họ cũng ăn tết rất kỹ. Trước Tết, khu phố Tàu thường ngày đã tấp nập, nay lại càng tấp nập thêm, cho đến ngày 30 tháng chạp. Mấy ngày Tết họ đóng cửa vắng tanh.

Em Minh yêu,

Hồi bé, lúc còn học lớp dự bị, anh nhớ thầy bắt đọc một bài trong sách giáo khoa thư, kể chuyện một người đi xa về, đã nói rằng: "Chẳng có nơi nào đẹp bằng quê hương ta!" Lúc ấy, vì còn nhỏ, anh chưa hiểu gì. Anh chưa có một ý thức, một cảm xúc nào về bài học mà thầy đang giảng dạy. Bây giờ lớn lên, đầu đã bạc nửa mái, có đi từ nước này qua nước nọ, em ơi, anh mới thấm thía được nỗi nhớ nhà nhớ nước. Và quả thật rằng chẳng có nơi nào đẹp bằng quê hương mình!

Hôm nay là 30 tết. Anh biết mùa xuân đang về trên quê hương chúng mình, nhưng anh không thấy mùa xuân ở đây, vì Jakarta (Indonesia) nằm gần đường xích đạo, mua liên miên, cho nên quanh năm ngày tháng cây cối đều xanh tươi. Dân chúng địa phương theo đạo Hồi. Tết của họ là sau mùa chay Ramadan, cho nên đối với họ, cái Tết VN và Trung Hoa là một cái gì xa lạ. Họ vẫn sinh hoạt bình thường.

Em ơi, Reston của chúng ta tết đến có chi lạ không? Reston đã bao lần tuyết đỗ? Mỗi lần tuyết rơi thì em có nhớ tới anh không? Chắc là cộng đồng VN ở Virginia lại tổ chức mừng đón xuân như mọi năm hí? Xuân năm nay không có anh, ở nhà em có thêm làm mút gừng, mút bí, và món mút me chua mà anh ưa nhất? Không có anh, chắc em cũng cho lui binh bánh chưng xanh và câu đối đỏ phải không, hả Minh? Nhưng anh chắc là ít nhất em cũng cố dọn dẹp bàn thờ để đón rước ông bà, cúng mạ và cầu nguyện cho người anh sớm trở về đoàn tụ.

Nếu em hỏi anh Jakarta có chi lạ không, thì anh sẽ nói: "Jakarta cũng nhu Saigon của mình, không có chi khác. Cái khác duy nhất là họ không bị nội chiến sáu xé tàn phá nát bấy như quê hương mình mà thôi!" Anh qua Jakarta gần 6 tháng. Càng ở lâu, anh càng thấy Jakarta có nhiều điểm giống như Saigon của tụi mình rúi đó. Thành phố Jakarta khoảng tầm chín triệu dân. Vì vậy mà thành phố tấp nập ngựa xe. Em có thể nhìn thấy, từ những chiếc xe hơi Mercedes, NBW bóng loáng mới tinh cho đến

những chiếc xe thật cũ kỹ như Honda, xe Lambretta, xe ba gác, và xe đạp made in Trung Cộng.

Đường xá nhô hép mà chạy hai chiều, xe cộ thì đông, lái xe bên trái, cho nên trông khủng khiếp lắm. Lề đường dành cho khách bộ hành nhiều nơi cũng được lót gạch nhưng tiếc thay lề đường đã được chiếm đóng một cách rất ngon lành, và nơi đó đã mọc lên rất ư là bất hợp pháp những quán cốc, quán nhậu bán đủ thứ thập cẩm linh tinh. Lâu lâu "bạn dân" đến làm một cuộc bối rối, gọn dẹp sạch sẽ, nhưng sau đó thì đâu cũng hoàn đấy. Lề đường bị cuồng chiếm vô tội vạ, thế là mấy người bộ hành phải xuống đường mà đi, giao số mệnh của mình cho các chú tài xế, nhút là tài xế xe đò, vì mấy chú này chạy cũng không thua mấy chú tài thời "nguy".

Đường sá cũng được chia lằn dàn hoàng, nhưng em đừng có ngạc nhiên khi thấy các chú tài luôn luôn làm những cuộc xâm lăng ranh giới như Trung Hoa xưa quan qua cửa ái Hữu Nghị. Đường sá cũng có đặt cống rãnh để thoát nước, nhưng lâu dần người ta thấy cống rãnh được dùng để đổ rác. Cho nên cứ mua xuống là có màn ngập lụt như đại lộ Trần Quốc Toản của chúng ta ở thời kỳ "nguy"! Con sông chảy qua thành phố được dân chúng làm cầu tiêu công cộng (nhưng không có cá dzò), ngoài đường, mọi người có thể trông thấy cái... rất ư là hấp dẫn! Ở bên xú Cờ Hoa, ít khi em nghe tiếng còi xe b López trên xa lộ hay trong thành phố. Riêng ở đây thì phải biết "b López" kèn (dùng nghĩ bậy nghen bà con) inh ỏi cho nổ oai, vì đó là điều kiện "ất có và đủ" để lái xe trên đường phố. Tiếng còi inh ỏi đã làm anh diên đầu nhức óc chẳng kém gì Saigon.

Tất cả những cơ sở thương mại, cho dấu răng của ngoại quốc đi nữa, cũng chỉ dùng hai thứ chữ, Indonesia và Anh ngữ, chứ không giống như khu phố VN ở Mỹ, với dù thứ tiếng tùng lum trên bảng hiệu. Phố Tàu ở đây, dốt đuối cũng không tìm được một chữ Hán! Nếu em mở tiệm "Bún Bò Huế" thì em phải ghi "Hue Mie soto" (soto là xúp) và nếu muốn cho oai thì thêm tiếng Anh: Hue Beef Noodle Soup!

Xe bus thì có nhiều loại. Loại xe bus sang có máy lạnh (máy lạnh không chạy thì không ai thèm ngạc nhiên cả, nếu nó chạy mới là điều đáng ngạc nhiên).

Kế đến là loại xe bus sang không có máy lạnh, dĩ nhiên là giá vé rẻ hơn. Rồi đến loại xe bus bình dân một tầng và hai tầng, với chòi lò thò đâu ra ngoài lối om xòm để mời khách lên xe. Xe bus ngừng lại trạm thì cũng có anh nhạc sĩ nửa mùa leo lên xe với cây đàn guitar đánh tung tung, hát dzài câu cho bà con cô bác nghe diếc con ráy để xin chút tiền. Thêm vào đó, anh bán thuốc diếu, anh bán đậu phộng rang cũng ráng chen chân hành nghề, gây cảnh hỗn độn mà chúng ta đã từng thấy khi anh và em cùng đáp xe đò Hiệp Lợi đi về Cần Thơ chơi.

Xe bus ở đây tự do xít khói đèn nhu xe bus của Công Quán Xe Buýt "ngụy" đạo nào, cứ mỗi trạm xe bus hay ngã tư đường là đều có đủ: người bán kẹo, kẻ bán báo, người bán thức lá lè, kẻ bán xoài tượng xát lát, người bán nước suối trong chai, vui thật là vui.

Sau xe bus bình dân lớn là xe buýt bình dân nhỏ, gọi là Mini, kế tới là Mikrolet, rồi xe Lam lớn, rồi xe Lam nhỏ và cuối cùng là xe Honda ôm. Hành khách tha hồ lựa chọn xe theo túi tiền của mình. Nhưng đến những giờ bão sở thì hành khách được quyền deo vào cửa xe bus, một chân trong một chân ngoài, một tay níu lấy thành xe để khỏi bị rớt ra ngoài, và lẽ tất nhiên anh lái xe chỉ có dịp thu tiền khi xe ngưng lại ở ngã tư đèn đỏ. Thiệt là không thua chi Công Quán Xe Buýt của thời xa xưa, trước khi Saigon bị "giải phóng".

Có một điều anh thấy ở đây về việc chuyên chở công cộng mà anh phục: đó là taxis. Taxi vừa rẻ vừa có máy lạnh lại vừa tương đối ngay thẳng. Khách lên xe, tài xế mồi bẻ cò và không tìm cách đeo vòng vo tam quốc để kiếm thêm chút cháo như taxi Saigon hoặc Paris.

Indonesia là một nước thanh bình, nhưng người dân vẫn còn thấy nghèo. Nếu lái xe trên các đại lộ nhìn những tòa nhà chọc trời, người du khách có cảm tưởng là Indonesia không kém phần giàu có. Nhưng rồi đại lộ, và các đường nhỏ, là chúng ta sẽ thấy ngay sự nghèo nàn với một số nhà thấp thoáng, xây cất bất hợp pháp trên bờ lề, và đôi khi ngay cả trên cống lợ thiêu. Lúc xưa, bên nhà, phế binh chiếm lề đường, chúng ta thấy khó chịu, nhưng so với đây thì lề đường, lề kính rạch, địa dịch bất trúc tạo của

đường xe lửa đều bị ngang nhiên chiếm hữu. Đôi khi báo cũng đăng một số nhà bất hợp pháp bị cào sập, nhưng đâu rồi cũng hoàn đó, theo đúng chính sách xuè xòa, nhảm xà! Nhà ngói đó thì có diện nhung nhà tole thì vẫn còn xài đèn dầu, đèn manchon.

Đa số dân chúng theo đạo Hồi. Một số rất ít theo đạo Thiên Chúa. Anh nghe nói dân ông ở đây có quyền có 4 vợ (các bạn Công Chánh đừng tưởng bở, qua đây theo đạo Hồi rồi bê thêm vài bà về, các chị CC dứt lầm đó, chết à nghe). Nhưng lẽ tất nhiên anh đã gắn bó với em rồi, thì còn đèo bòng làm chi cho nó rắc rối, phải không em? Hai vợ là nằm chèo queo và ba vợ là nằm chuồng heo. Hèn chi ở đây họ không ăn thịt heo, cho nên làm chi có chuồng heo mà nằm. Rứa mới có được 4 bà chó!

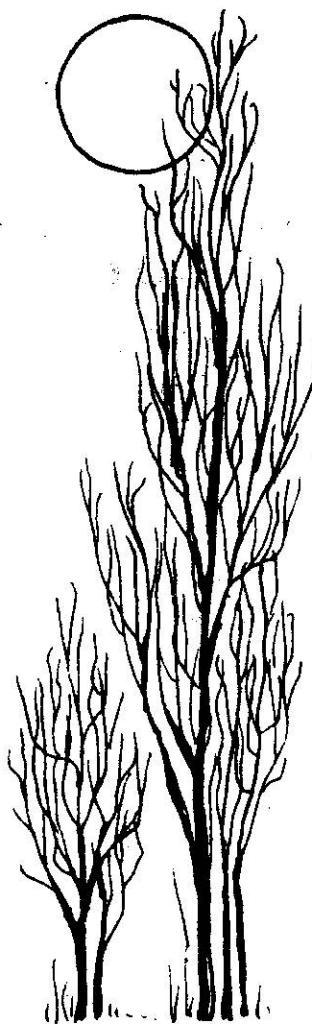
Em ơi! Cho phép anh nhấn với mấy anh bạn CC của anh một chút nghe. (Trước mặt nhà tau ở, tau thấy có một ông với 4 bà, mỗi bà một chiếc xe Nhật, mà chưa khi mờ nghe mấy bà la ó rầy nhúc! Ông này đúng là thầy của tụi mình đó. Đứa nào muốn qua học nghề thì đi Jakarta một chuyến thử coi).

Bạn dân ở đây coi có phần đậm đà thân mật với dân hòn là bạn dân ở Saigon. Hờ một chút là yêu cầu thông cảm ngay. Muốn làm bạn dân thì phải tốn chút dinh, rồi sau đó lấy lại vốn, cũng như thời xưa bên nhà, khi muốn làm quen trường những quận ngon lành thì phải

biết điều phải quấy vối cấp trên. Chú tài của anh bùa đó đi hơi lượng quặng, bị anh bạn dân huýt còi lại xin coi giấy. Chú ấy bèn xin thông cảm. Và sau khi thông cảm xong, thì mặt mày méo xẹo, vì bị ông bạn dân bợ nhẹ nấm thiên! Hơn một ngày lương đó nghe em.

Trừ supermarket hoặc department store, còn ngoài ra các chợ khác thì nói thách không thua chi dân chợ Đông Ba. Có điều mình trả giá thấp, họ chỉ cười, chứ không chui vuốt mặt không kịp nhu dân chợ Đông Ba. Thời tiết ở đây cũng giống như ở Saigon mình, nghĩa là chỉ có mưa và nắng. Mưa thì lụt, còn nắng thì nứt đất. Em còn nhớ chăng tụi mình đang đi phom phom trên xa lộ thì mây kéo đến đen nghẹt, phải chui vô ống nước Saigon Thủy Cục để nấp mưa. Và mưa đến, mưa như trút nước nhưng chỉ một chút xíu là hết. Ở đây cũng rứa. Lạ một cái là xú mưa, mù mưa, mà gần như không có ai dùng dù. Mưa thì nấp mưa, hết mưa thì lại đi, khoẻ ru. Đem theo dù chỉ cho nó cồng kềnh ?!

Jakarta cũng như Saigon, không có thắng cảnh thiên nhiên, chỉ có nhà chọc trời và xe cộ két kinh niêm mà thôi! Muốn xem thắng cảnh thì phải đi Bali, nơi nghỉ hè nổi tiếng thế giới của Nam Dương (em còn nhớ vở kịch South Pacific và bài hát Bali Hai không?) hoặc vùng Một Ngàn Đảo (Thousands Islands) ở gần Jakarta. Đèn dài thì có đèn nổi tiếng Borobudur, với hàng trăm tượng Phật ngồi ở

Yogyakarta, vv...

Một cái giống VN nữa là sự bất tôn trọng giờ giấc. Văn thư mời họp ghi xin đến đúng 9 giờ sáng, thì đúng 9:30 sáng mới lai rai có người tới dòm xem đã có ai tới chưa! Lê tất nhiên, đúng 9 giờ sáng, chỉ có anh ngồi chúc ngóc ở bàn họp mà thôi. Anh chưa đi ăn dám cuối nên chưa biết cái dzụ giờ cao su đi ăn cưới hơn hay thua giờ đi ăn cưới của dân Giao Chỉ chúng ta.

Dân ở đây, nói chung, coi rất hiền lành và hiếu khách. ít khi nghe họ to tiếng với nhau. Gặp nhau là cười, rất có cảm tình. Đang ăn mà thấy anh đi tới là vội vã mời ăn. Nhưng đây là thói quen. Và thói quen xã hội bắt buộc anh phải cảm ơn, nói là ăn rồi, mặc dầu trong bụng trống rỗng!

Các cô ở đây cười rất có duyên. Nhưng duyên chi thì duyên, vì ông cố vấn này có em gái đang đợi ở Mỹ rồi, cho nên em khỏi lo là anh sẽ bị các nụ cười đó hớp hồn. Một số ít các cô da trắng như các cô gái Huế, còn phần lớn da ngăm ngăm, mặn mà có duyên đó.

Trái cây ở đây dù thú. Chôm chôm có hai ba loại. Bòn bon, nhãn, sầu riêng, măng cụt. và chuối, ôi, dù thú chuối, từ chuối cau nhỏ bằng ngón tay cái tới chuối giá to bằng cánh tay! Xoài cát, xoài tượng vv... ăn mất đố ghèn luôn. Thích nhất và cũng ghét nhất là măng cụt và bòn bon, vì thiến em, không có ai cắt và lột vỏ cho anh ăn. Sầu riêng thì chất thành núi, ăn ngon nhưng xúc miệng hoài mà vẫn chưa hết mùi, Scope cũng chào thua luôn.

Khi mới tới đây, chuyện trước tiên anh để ý là các cây phượng vĩ, bông nở đỏ tươi, làm anh nhớ tới quê hương của anh ở Huế và cô em gái học trường Đồng Khánh của anh dạo nào! Thấy bông phượng vĩ là lòng anh nao nao khó tả được. Không biết bao nhiêu kỷ niệm ở Huế hiện ra trong đầu óc của anh trong một giây phút ngắn ngủi. Ôi! còn đâu cái cảnh các cô gái Đồng Khánh áo trắng tóc thê đập xe đạp đi hàng dôi qua cầu Tràng Tiền nữa! Hình như bông phượng vĩ ở đây muốn kéo dài cái nhớ nhung xứ Huế của anh hay răng, mà chờ là tháng hai rồi phượng vẫn còn nở, nở trái hẳn với cái mùa thi cử ve sầu kêu của mình. Cho nên anh gần thấy ghét mấy cây này. Em còn nhớ không? Bông phượng ăn hơi chua chua.

Hai đứa mình ngắt bông, anh thì lo dá gà, còn em thì lấy cánh phượng vò ra lấy nước xức vào má cho nó hồng! Anh đã từng lấy đá, đập trái phượng ra để lấy hột cho em gái ăn, và có bữa đã đập vào tay, làm em tái mặt. Anh đau muối ngất mà vẫn làm mặt tinh vì thấy em sợ. Em ơi, anh nhớ Huế quá, nhớ da diết, nhớ mà hồi hộp, vì không biết khi mình về xứ Huế thì Huế có còn những cảnh cũ mà mình đã từng sống hay không?

Nhớ Jakarta giống Saigon quá, nên nỗi nhớ nhà của anh cũng được dịu bớt đi một phần nào. Nói cho ngay, từ đây về VN rất gần, chỉ có hai giờ ruồi bay. Nhưng cho dầu có nhớ nhà, nhớ nước đến đâu đi nữa, anh cũng nhất định không về. Anh đang chờ cho đến ngày VN không còn CS nữa. Cái ngày ấy, anh nghĩ, chẳng còn xa. Anh sẽ cùng em và nhiều người Việt ở khắp thế giới sẽ trở về, góp phần nhỏ vào việc xây dựng lại một giang san đã đổ nát. Những vòng tay nối tiếp, những vòng tay siết chặt mà bắc lại nhịp cầu, mà xây dựng lại những con đường cùng những cơ sở từ Nam chí Bắc, từ Nam Quan đến Mũi Cà Mau. Anh nghĩ rằng với sự hăng say của một thế hệ trẻ, nào là bác sĩ, kỹ sư, chuyên viên, giáo chức, vv... chúng ta sẽ có một VN huy hoàng sán lạn.

Nhớ em và hẹn lá thư sau.

Mùa Xuân 1992 trên đất Indonesia

Khó Tính

Một ông già lần đầu tiên ra ga xe lửa, bảo cô bán vé:

"Cô cho tôi một vé đi Nha Trang"

"Cụ lấy cả vé đi lần về chứ?"

Ông già nói như gắt:

"Thế các cô bán vé ở Nha Trang không có việc làm ư? Các cô ấy cũng phải sống chứ?"